

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

21 mars 2012

**PROJET
DE LOI-PROGRAMME (I)**

AMENDEMENTS

déposés en séance plénière

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N° 51 016/1
DU 6 MARS 2012

N° 1 DU GOUVERNEMENT

Art. 145

Apporter les modifications suivantes:

1° insérer un 5/1° rédigé omme suit:

“5/1° dans le § 3, l’alinéa suivant est inséré entre l’alinéa 1er et l’alinéa 2:

“La retenue à la source de la cotisation supplémentaire sur des revenus mobiliers éventuellement supportée par le débiteur du revenu à la décharge du bénéficiaire est ajouté au montant de ce revenu pour le calcul de la retenue à la source de la cotisation.”;

2° dans le 6°, remplacer les mots “alinéa 3,” par les mots “alinéa 3, devenu l’alinéa 4,”.

Documents précédents:

Doc 53 2081/ (2011/2012):

001: Projet de loi-programme (I).
002 à 008: Amendements.
009: Rapport.
010 à 012: Amendements.
013 à 017: Rapports.
018: Texte adopté par les commissions.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

21 maart 2012

**ONTWERP
VAN PROGRAMMAWET (I)**

AMENDEMENTEN

ingediend in plenaire vergadering

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NR. 51 016/1
VAN 6 MAART 2012

Nr. 1 VAN DE REGERING

Art. 145

De volgende wijzigingen aanbrengen:

1° een 5/1° invoegen dat luidt als volgt:

“5/1° in § 3 wordt het volgende lid ingevoegd tussen het eerste en tweede lid:

“De inhouding aan de bron van de bijkomende heffing op roerende inkomsten die eventueel ten laste van de schuldenaar valt ter ontlasting van de verkrijger van de inkomsten, wordt aan het bedrag van die inkomsten toegevoegd voor de berekening van de inhouding aan de bron van de heffing.”;

2° in het 6° de woorden “derde lid,” vervangen door de woorden “derde lid, dat het vierde lid is geworden,”.

Voorgaande documenten:

Doc 53 2081/ (2011/2012):

001: Ontwerp van programmawet (I).
002 tot 008: Amendementen.
009: Verslag.
010 tot 012: Amendementen.
013 tot 017: Verslagen.
018: Tekst aangenomen door de commissies.

JUSTIFICATION

A la suite de l'avis du Conseil d'État relatif à la portée du § 2, alinéa 2, (voir 2° de l'article 137), il est proposé d'insérer un nouvel alinéa au § 3 de l'article 174/1, Code des impôts sur les revenus 1992 (CIR 92).

Au cas où le débiteur des revenus mobiliers supporte la retenue à la source de la cotisation à la décharge du bénéficiaire du revenu, on a déjà vu l'ajout effectué à l'article 174/1, § 2, alinéa 2, CIR 92 qui prévoit désormais que, le débiteur des revenus devra communiquer les informations relatives à ces revenus mobiliers au point de contact central.

De plus, il devra ajouter le montant de la retenue à la source au revenu mobilier pour le calcul de la retenue à la source de la cotisation.

Si le débiteur du revenu supporte également le précompte mobilier à la décharge du bénéficiaire du revenu, alors il devra ajouter le montant du précompte mobilier et de la retenue à la source de la cotisation au montant du revenu mobilier pour calculer en une fois le montant total à retenir qui sera ensuite ventilé entre le précompte mobilier et la retenue à la source de la cotisation.

Si le débiteur du revenu mobilier ne supporte que le précompte mobilier à décharge du bénéficiaire du revenu, l'article 268, CIR 92 trouvera seul à s'appliquer.

N° 2 DU GOUVERNEMENT

Art. 157

Apporter les modifications suivantes:

1° Dans le paragraphe 1er, alinéa 1er, insérer les mots "dont l'identité est mentionnée dans l'acte ou le certificat," entre les mots "héritiers et légataires" et les mots "ou les bénéficiaires";

2° Dans le paragraphe 1er, alinéa 1er, compléter le 1° par les mots "par le Roi";

3° compléter le paragraphe 1er par deux alinéas, rédigés comme suit:

"S'agissant de dettes dans le chef du de cujus, la responsabilité visée à l'alinéa 1er est limitée à la valeur de la succession.

S'agissant de dettes dans le chef d'ayants droit, la responsabilité visée à l'alinéa 1er est limitée à la valeur

VERANTWOORDING

De Raad van State stelt voor om, met betrekking tot de draagwijdte van § 2, tweede lid (zie 2° van artikel 137), een nieuw lid in te voegen in § 3 van artikel 174/1 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (WIB 92).

In het geval dat de schuldenaar van de roerende inkomsten de inhouding van de bijkomende heffing ten laste neemt ter ontlasting van de verkrijger van de inkomsten, is reeds voorzien in de aanvulling van artikel 174/1, § 2, tweede lid, WIB 92 dat bepaalt dat de schuldenaar van de inkomsten voortaan de inlichtingen met betrekking tot deze roerende inkomsten zal moeten meedelen aan het centraal aanspreekpunt.

Bovendien zal hij het bedrag van de inhouding aan de bron van de bijkomende heffing aan de roerende inkomsten moeten toevoegen om de inhouding aan bron van de bijkomende heffing te berekenen.

Als de schuldenaar van de inkomsten ook de roerende voorheffing ten laste neemt ter ontlasting van de verkrijger van de inkomsten, zal hij zowel het bedrag van de roerende voorheffing als van de inhouding aan de bron van de bijkomende heffing aan de roerende inkomsten moeten toevoegen om in één keer het totaal bedrag van de inhouding te berekenen en dit vervolgens uit te splitsen over de roerende voorheffing en de inhouding aan de bron van de bijkomende heffing.

Als de schuldenaar van de roerende inkomsten enkel de roerende voorheffing ten laste neemt ter ontlasting van de verkrijger van de inkomsten, is enkel artikel 268, WIB 92 van toepassing.

Nr. 2 VAN DE REGERING

Art. 157

De volgende wijzigingen aanbrengen:

1° In paragraaf 1, eerste lid, de woorden "waarvan de identiteit vermeld is in de akte of het attest," invoegen tussen de woorden "erfgenamen en legatarissen" en de woorden "of de begunstigten".

2° In paragraaf 1, eerste lid, 1° de woorden "door de Koning" invoegen tussen de woorden "de dienst die" en de woorden "daarvoor is aangewezen".

3° paragraaf 1 aanvullen met twee leden, luidende:

"Wanneer het gaat om schulden lastens de overledene is de aansprakelijkheid bedoeld in het eerste lid beperkt tot de waarde van de nalatenschap.

Wanneer het gaat om schulden lastens de rechtverkrijgenden is de aansprakelijkheid bedoeld in het

des avoirs qui échoient aux ayants droit dont l'identité est mentionnée dans l'acte ou le certificat.”;

4° dans le paragraphe 4, remplacer les mots “par le ministre des Finances, son délégué ou l'autorité compétente” par les mots “par le Roi”;

5° remplacer le paragraphe 5 par ce qui suit:

“§ 5. L'avis mentionne l'identité du de cujus, de ses héritiers ou légataires, ainsi que du bénéficiaire éventuel d'une institution contractuelle.

Pour l'application de cette disposition, l'identité comprend:

a) pour les personnes physiques, le nom, le prénom, et, le cas échéant, le numéro national ou le numéro du Registre-bis des intéressés, ou, à défaut de ce numéro, leur date de naissance;

b) pour les personnes morales, les trusts, les fiducies et les constructions juridiques similaires, la dénomination sociale, le siège social et, le cas échéant, le numéro d'entreprise.

À la demande du notaire requis, visé au paragraphe 1er, lui-même tenu d'interroger les requérants à ce sujet, tout assujetti ou membre d'une unité TVA au sens de l'article 4, § 2, du Code de la taxe sur la valeur ajoutée est tenu de faire connaître sa qualité d'assujetti ou de membre d'une unité TVA, ainsi que son numéro de TVA.

L'assujetti ou membre d'une unité TVA, auteur d'une déclaration inexacte encourt une amende administrative de 500 EUR.”

JUSTIFICATION

Les observations et suggestions du Conseil d'État ont toutes été prises en compte, sinon suivies, sauf essentiellement quant à l'inscription à l'article 157 d'une interdiction de délivrer un acte d'hérédité avant l'expiration du délai de notification visé à l'article 158.

Le paragraphe 4 est modifié pour tenir compte d'une observation du Conseil d'État.

Par ailleurs, le paragraphe 5 est restructuré pour plus de clarté. Le nouveau texte intègre aussi l'observation du Conseil d'État, en reprenant explicitement l'obligation pour le notaire d'interroger le requérant sur son éventuelle qualité d'assujetti TVA ou de membre d'une unité TVA.

eerste lid beperkt tot de waarde van de tegoeden die toekomen aan rechtverkrijgenden waarvan de identiteit vermeld is in de akte of het attest.”;

4° In paragraaf 4 de woorden “door de minister van Financiën, zijn gedelegeerde of de bevoegde overheid” vervangen door de woorden “door de Koning”;

5° Paragraaf 5 vervangen als volgt:

“§ 5. Het bericht vermeldt de identiteit van de overledene, van de erfgenamen of legatarissen alsook de eventuele begunstigde van een contractuele erfstelling.

Voor de toepassing van dit artikel omvat de identiteit:

a) voor natuurlijke personen, de naam, de voornaam en, in voorkomend geval, het nationaal nummer of het nummer in het Bis-Register van de betrokkene, of, bij gebreke van dat nummer, de datum van hun geboorte;

b) voor een rechtspersoon, een trust, een fiduciaire of een gelijkaardige rechtsvorm, de maatschappelijke benaming en zetel en, in voorkomend geval, het ondernemingsnummer.

Op vraag van de in § 1 bedoelde notaris, die de verzoekers daarover moet ondervragen, moet elke belastingplichtige en elk lid van een btw-eenheid in de zin van artikel 4, § 2 van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde, zijn hoedanigheid van belastingplichtige of van lid van een btw-eenheid meedelen, evenals zijn btw-nummer.

De belastingplichtige of lid van een btw-eenheid die een onjuiste verklaring doet, verbeurt een administratieve boete van 500 EUR.”

VERANTWOORDING

Er werd rekening gehouden met alle opmerkingen van de Raad van State en diens suggesties werden gevolgd op één na: de inschrijving in artikel 157 van een verbod tot afgifte van een akte van erfopvolging vóór het verstrijken van de termijn voor de kennisgeving bedoeld in artikel 158.

Paragraaf 4 is gewijzigd om rekening te houden met de opmerking van de Raad van State.

Voor het overige werd de structuur van paragraaf 5 gewijzigd om meer duidelijkheid te verschaffen. De nieuwe tekst integreert eveneens de opmerking van de Raad van State door expliciet de verplichting van de notaris om de verzoeker te ondervragen over zijn eventuele hoedanigheid van btw-belastingplichtige of lid van een btw-eenheid, op te nemen.

Une amende administrative est prévue en cas de fausse déclaration d'un assujéti TVA ou membre d'une unité TVA sur sa qualité. Son recouvrement sera réglé dans l'AR à prendre en exécution du paragraphe 6.

N° 3 DU GOUVERNEMENT

Art. 158

Dans l'alinéa 1er, remplacer les mots "le fonctionnaire désigné en vertu de l'article 157 notifié au notaire ayant expédié l'avis, par voie électronique ou par lettre recommandée à la poste" **par les mots** "*le fonctionnaire désigné par le Roi peut notifier au notaire ayant expédié l'avis, par lettre recommandée avec accusé de réception*".

JUSTIFICATION

Dans l'alinéa 1er, la suggestion du Conseil d'État relative à la précision quant à la désignation du fonctionnaire intervenant (préciser 158, § 1er, 2°) n'a pas été retenue. Il est prévu qu'il soit ici aussi désigné par le Roi, de manière à permettre une plus grande souplesse organisationnelle.

Par contre, la suggestion du Conseil d'État de prévoir un accusé de réception à la lettre recommandée de notification est intégrée.

N° 4 DU GOUVERNEMENT

Art. 160

Au § 1er, dans la version néerlandaise, remplacer le mot "verzonden" **par le mot** "*gedaan*".

JUSTIFICATION

Précision linguistique suggérée par le Conseil d'État.

Een administratieve boete is voorzien in het geval van een valse verklaring van een btw-belastingplichtige of lid van een btw-eenheid over zijn hoedanigheid. De invordering ervan zal worden geregeld in het KB dat moet genomen worden ter uitvoering van paragraaf 6.

Nr. 3 VAN DE REGERING

Art. 158

In het eerste lid, de woorden "Door de ambtenaar die krachtens artikel 157 is aangewezen, wordt aan de notaris die het in artikel 157 bedoelde bericht verzonden heeft, vóór het verstrijken van de twaalfde werkdag volgend op de verzending van dat bericht, elektronisch of bij een ter post aangetekende brief kennis gegeven" **vervangen door de woorden** "*Door de door de Koning aangewezen ambtenaar kan aan de notaris die het bericht verzonden heeft, vóór het verstrijken van de twaalfde werkdag volgend op de verzending van dat bericht, bij een aangetekende brief met ontvangstmelding kennis gegeven worden*".

VERANTWOORDING

In het eerste lid wordt de suggestie van de Raad van State met betrekking tot de precisering wat de aanduiding van de tussenkomende ambtenaar betreft, niet weerhouden. Er wordt voorzien dat hij ook door de Koning wordt aangeduid, dit om een grotere organisatorische soepelheid toe te laten.

Daarentegen wordt de aanbeveling van de Raad van State om een aangetekende brief met ontvangstmelding te voorzien, wel opgenomen.

Nr. 4 VAN DE REGERING

Art. 160

In § 1, het woord "verzonden" **vervangen door het woord** "*gedaan*".

VERANTWOORDING

Taalkundige precisering gesuggereerd door de Raad van State.

N° 5 DU GOUVERNEMENT

Art. 161

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 161. Les avis et informations visés aux articles 157 et 158 doivent être établis conformément aux modèles arrêtés par le Roi.”

JUSTIFICATION

Le renvoi fait l'objet d'une correction technique, suggérée aussi par le Conseil d'État.

Par ailleurs, conformément à l'observation du Conseil d'État, le soin d'établir les modèles est laissé au Roi.

N° 6 DU GOUVERNEMENT

Art. 163

Apporter les modifications suivantes:

1° remplacer les mots “articles 157 à 162” par les mots “articles 157 à 161”.

2° dans la version néerlandaise, insérer le mot “overeenkomstige” entre les mots “van” et “toepassing”.

JUSTIFICATION

Correction technique, aussi suggérée par le Conseil d'État.

Le ministre des Finances,

Steven VANACKERE

Nr. 5 VAN DE REGERING

Art. 161

Dit artikel vervangen als volgt:

“Art. 161. De in de artikelen 157 en 158 bedoelde berichten en kennisgevingen dienen te worden opgemaakt overeenkomstig de door Koning bepaalde modellen.”

VERANTWOORDING

De verwijzing is een technische correctie gesuggereerd door de Raad van State.

Voor het overige, overeenkomstig de opmerking van de Raad van State wordt de Koning gemachtigd om de modellen te bepalen.

Nr. 6 VAN DE REGERING

Art. 163

De volgende wijzigingen aanbrengen:

1° de woorden “artikelen 157 tot 162” vervangen door de woorden “artikelen 157 tot 161”.

2° het woord “overeenkomstige” invoegen tussen de woorden “van” en “toepassing”.

VERANTWOORDING

Technische correctie gesuggereerd door de Raad van State.

De minister van Financiën,

Steven VANACKERE

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N° 51.016
DU 16 MARS 2012

Le Conseil d'État, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre des Finances, le 29 février 2012, d'une demande d'avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur des amendements sur un projet de 'loi programme (I)', a donné l'avis suivant:

Conformément à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, l'urgence est motivée par la circonstance que

— de ministerraad op 17 februari 2012 een ontwerp van programmawet heeft goedgekeurd dat bij het parlement zal worden ingediend waarbij de toepassing van artikel 80 van de Grondwet zal worden gevraagd;

— de beide amendementen verbeteringen moeten aanbrengen aan bepalingen die zijn opgenomen in dat ontwerp van programmawet waarover de Raad van State reeds een advies heeft verstrekt (zie advies nr. 50 883/1);

— de beide amendementen tot doel hebben tegemoet te komen aan praktische bezwaren die waren gerezen betreffende de in het ontwerp van programmawet opgenomen bepalingen”.

*

2. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, la section de législation a dû se limiter à l'examen de la compétence de l'auteur de l'acte, du fondement juridique¹ et de l'accomplissement des formalités prescrites.

*

Premier amendement

3. Le premier amendement soumis pour avis vise à remplacer l'article 137 du projet de 'loi-programme (I)'.

4. L'article 137, 2°, en projet, a pour objet d'ajouter une exception à l'article 174/1, § 2, alinéa 2, du Code des impôts sur les revenus 1992 (ci-après: C.I.R. 92). Plus précisément, la disposition selon laquelle, lorsque le bénéficiaire des revenus opte pour une retenue de la cotisation supplémentaire sur des revenus mobiliers, en plus du précompte mobilier, le

¹ S'agissant d'amendements sur un projet de loi, on entend par "fondement juridique" la conformité aux normes juridiques supérieures.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NR. 51.016
VAN 16 MAART 2012

DE RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste kamer, op 29 februari 2012 door de Minister van Financiën verzocht hem, binnen een termijn van vijf werkdagen, van advies te dienen over amendementen op het ontwerp van 'programmawet (I)', heeft het volgende advies gegeven:

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd door de omstandigheid dat

— de ministerraad op 17 februari 2012 een ontwerp van programmawet heeft goedgekeurd dat bij het parlement zal worden ingediend waarbij de toepassing van artikel 80 van de Grondwet zal worden gevraagd;

— de beide amendementen verbeteringen moeten aanbrengen aan bepalingen die zijn opgenomen in dat ontwerp van programmawet waarover de Raad van State reeds een advies heeft verstrekt (zie advies nr. 50 883/1);

— de beide amendementen tot doel hebben tegemoet te komen aan praktische bezwaren die waren gerezen betreffende de in het ontwerp van programmawet opgenomen bepalingen”.

*

2. Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,¹ alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

*

Eerste amendement

3. Het eerste om advies voorgelegde amendement beoogt artikel 137 van het ontwerp van 'programmawet (I)' te vervangen.

4. Het ontworpen artikel 137, 2°, strekt ertoe een uitzondering toe te voegen aan artikel 174/1, § 2, tweede lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (hierna: WIB 92). Meer in het bijzonder worden aan de bepaling dat, wanneer de verkrijger van de inkomsten kiest voor een inhouding van de bijkomende heffing op roerende inkomsten, bovenop de

¹ Aangezien het om amendementen op een ontwerp van wet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

montant de ces revenus n'est pas communiqué au point de contact central est complétée par les mots "sauf si la retenue à la source de la cotisation n'est pas supportée effectivement par le bénéficiaire des revenus"².

Dans la justification, il est précisé qu'il s'agit du cas dans lequel le débiteur des revenus supporte la cotisation supplémentaire à la place du bénéficiaire des revenus. L'obligation de néanmoins communiquer dans ce cas "le montant de ces revenus"³ au point de contact central est justifiée par le fait "que c'est la solution la plus sûre pour déterminer si la limite des 20 020 EUR est dépassée dans le chef du bénéficiaire en ajoutant ces revenus à ses autres revenus mobiliers".

Le délégué a encore déclaré ce qui suit:

"De *ratio legis* van de bijzondere heffing is dat de verkrijger van de inkomsten en hij alleen de last draagt. Vandaar dat een bepaling wordt ingevoegd die stelt dat het ten laste nemen van de heffing door de schuldenaar / uitbetalende instantie geen anonimiteit kan garanderen. Anders zou het erop neer komen dat een verkrijger die een goede band heeft met de schuldenaar / uitbetalende instantie door de ten laste neming van de bijzondere heffing door die schuldenaar / uitbetalende instantie een dubbel voordeel zou hebben: anonimiteit en geen heffing want de 4 % is ten laste van de schuldenaar / uitbetalende instantie. Aangezien de wetgever uitdrukkelijk de verkrijgers van hoge roerende inkomsten persoonlijk de bijzondere heffing wil doen dragen, moet de ten laste neming door een andere persoon worden uitgesloten. Bij de afrekening samen met de personenbelasting zal dan de heffing effectief en voor de eerste maal worden geïnd ten laste van de verkrijger die zelf immers enkel, in voorkomend geval, de roerende voorheffing heeft ondergaan. Zoals in de toelichting staat vermeld, zal de ten laste genomen bijzondere heffing bij een volgende gelegenheid bij de verworpen uitgaven worden opgenomen in hoofde van de schuldenaar / uitbetalende instantie".

Si, comme l'indique le délégué, on entend exclure la prise en charge de la cotisation spéciale par une autre personne que le bénéficiaire des revenus, la sécurité juridique commande de le prévoir explicitement. La disposition en projet n'est en tout cas pas claire à cet égard.

Cependant, si telle n'est malgré tout pas l'intention, il faudra déterminer d'une manière plus précise quelles sont les conséquences concrètes pour les intéressés. Ainsi, on n'aperçoit pas si, en cas de prise en charge par le débiteur, l'intention est d'ajouter la cotisation supplémentaire sur les revenus mobiliers à la base imposable, comme tel est par exemple le

² ire: "sauf si, en cas de retenue à la source, la cotisation supplémentaire n'est pas supportée effectivement par le bénéficiaire des revenus".

³ Cf. article 174/1, § 2, alinéa 2, du C.I.R. 92. Sans doute l'intention est-elle de prévoir que l'identification des bénéficiaires, comme le montant, ne doit pas être communiquée.

roerende voorheffing, het bedrag van die inkomsten niet wordt medegedeeld aan het centraal aanspreekpunt, de woorden "behalve indien de inhouding aan de bron van de bijdrage niet effectief wordt gedragen door de verkrijger van de inkomsten"² toegevoegd.

In de verantwoording wordt verduidelijkt dat het gaat om het geval waarbij de schuldenaar van de inkomsten instaat voor de bijkomende heffing, in plaats van de genietter van de inkomsten. De verplichting om in dat geval "het bedrag van die inkomsten"³ toch mede te delen aan het centraal aanspreekpunt wordt verantwoord door het feit "dat het de meest zekere oplossing is om na te gaan of de grens van 20 020 EUR is overschreden in hoofde van de verkrijger door deze inkomsten aan zijn andere roerende inkomsten toe te voegen".

De gemachtigde verstrekke nog volgende toelichting:

"De *ratio legis* van de bijzondere heffing is dat de verkrijger van de inkomsten en hij alleen de last draagt. Vandaar dat een bepaling wordt ingevoegd die stelt dat het ten laste nemen van de heffing door de schuldenaar / uitbetalende instantie geen anonimiteit kan garanderen. Anders zou het erop neer komen dat een verkrijger die een goede band heeft met de schuldenaar / uitbetalende instantie door de ten laste neming van de bijzondere heffing door die schuldenaar / uitbetalende instantie een dubbel voordeel zou hebben: anonimiteit en geen heffing want de 4 % is ten laste van de schuldenaar / uitbetalende instantie. Aangezien de wetgever uitdrukkelijk de verkrijgers van hoge roerende inkomsten persoonlijk de bijzondere heffing wil doen dragen, moet de ten laste neming door een andere persoon worden uitgesloten. Bij de afrekening samen met de personenbelasting zal dan de heffing effectief en voor de eerste maal worden geïnd ten laste van de verkrijger die zelf immers enkel, in voorkomend geval, de roerende voorheffing heeft ondergaan. Zoals in de toelichting staat vermeld, zal de ten laste genomen bijzondere heffing bij een volgende gelegenheid bij de verworpen uitgaven worden opgenomen in hoofde van de schuldenaar / uitbetalende instantie."

Indien het de bedoeling is om, zoals de gemachtigde aangeeft, het ten laste nemen van de bijzondere heffing door een andere persoon dan de verkrijger van de inkomsten uit te sluiten, dan dient dit ter wille van de rechtszekerheid met zoveel woorden te worden bepaald. De ontworpen bepaling doet dit alvast niet duidelijk blijken.

Evenwel, indien dat toch niet de bedoeling is, dan zullen de concrete gevolgen voor de betrokkenen duidelijker moeten worden bepaald. Zo is onduidelijk of het de bedoeling is bij een tenlasteneming door de schuldenaar de bijkomende heffing op roerende inkomsten toe te voegen aan de heffingsgrondslag zoals bijvoorbeeld het geval is voor de roerende voorheffing

² Lees: "behalve indien bij inhouding aan de bron de bijkomende heffing niet effectief wordt gedragen door de verkrijger van de inkomsten".

³ Cf. artikel 174/1, § 2, tweede lid WIB 92. Wellicht is bedoeld dat naast het bedrag ook de identificatie van de verkrijgers niet moet worden meegedeeld.

cas pour le précompte mobilier (*cf.* article 268 du C.I.R. 92). Il faudra dès lors préciser la législation sur ce point ⁴.

Second amendement

Portée

5. Le second amendement soumis pour avis vise à remplacer les articles 149 à 155 du projet de “loi-programme (I)”. Ces dispositions comportent des règles en vertu desquelles certains détenteurs ou débiteurs de titres, de sommes ou de valeurs qui reviennent à certains ayants droit à la suite ou à l’occasion d’un décès, doivent en informer l’autorité. À défaut de cette notification, ces détenteurs ou débiteurs sont personnellement responsables du paiement des impôts et accessoires dus par le défunt ou ses ayants droit.

Il résulte de l’amendement que ces dispositions ont été entièrement remaniées. Le système est maintenant lié à l’établissement d’un certificat ou d’un acte d’hérédité visé à l’article 1240bis du Code civil et c’est aux notaires et à toutes les personnes ayant la compétence d’établir un certificat d’hérédité ⁵ qu’est imposée l’obligation de notification (voir les articles 149 et 155 en projet). À partir de l’expédition de l’avis de notification, le fonctionnaire compétent dispose de douze jours ouvrables pour faire savoir si les personnes mentionnées dans l’avis sont redevables de dettes fiscales (article 150). S’il n’y a pas eu de notification de l’existence de dettes, il en est fait mention dans le certificat ou dans l’acte d’hérédité (article 151). Si cette mention ne figure pas dans le certificat ou dans l’acte d’hérédité, quiconque libère des avoirs du défunt conformément à l’article 1240bis du Code civil est personnellement responsable du paiement des impôts et accessoires dus par le défunt ou ses ayants droit (article 152, § 1er), sauf si ces dettes ont entre-temps été payées et si l’héritier, le légataire ou le bénéficiaire concerné d’une institution contractuelle présente un certificat d’hérédité ou une expédition de l’acte d’hérédité mentionnant que toutes les dettes au nom du défunt et à son nom ont été payées (article 152, § 2). Les nouvelles règles entrent en vigueur au plus tard le 1er juillet 2012 (article 155/1).

Formalités

6. Les règles en projet s’appliqueront également aux dettes fiscales relatives aux impôts régionaux pour lesquels l’autorité fédérale assure toujours le service.

⁴ La justification indique que le Gouvernement légifèrera une initiative législative pour empêcher que le débiteur des revenus puisse considérer la prise en charge de la cotisation supplémentaire comme des frais professionnels déductibles.

⁵ Eu égard au bref délai imparti pour rendre le présent avis, le Conseil d’État, section de législation n’a pas pu examiner les situations de successions transfrontalières et de certificats d’hérédité établis à l’étranger.

(*cf.* artikel 268 WIB 92). Op dit punt dient de wetgeving dan verder te worden verduidelijkt.⁴

Tweede amendement

Strekking

5. Het tweede om advies voorgelegde amendement beoogt de artikelen 149 tot 155 van het ontwerp van “programmawet (I)” te vervangen. Die bepalingen houden een regeling in waarbij sommige houders of schuldenaars van effecten, sommen of waarden, welke ingevolge of ter gelegenheid van een overlijden toekomen aan bepaalde rechthebbenden, daarvan de overheid op de hoogte dienen te brengen. Bij ontstentenis van die kennisgeving zijn die houders of schuldenaars persoonlijk aansprakelijk voor de door de overledene of zijn rechtverkrijgenden verschuldigde belastingen en hun bijbehoren.

Uit het amendement blijkt dat die bepalingen volledig herwerkt zijn. De regeling wordt nu gekoppeld aan het opmaken van een attest of akte van erfopvolging bedoeld in artikel 1240bis van het Burgerlijk Wetboek en het zijn de notarissen en alle personen die bevoegd zijn om een attest van erfopvolging op te maken⁵ aan wie de plicht tot kennisgeving wordt opgelegd (zie de ontworpen artikelen 149 en 155). Vanaf de verzending van het bericht tot kennisgeving beschikt de bevoegde ambtenaar over twaalf werkdagen om te laten weten of er belastingsschulden bestaan lastens de personen die het voorwerp zijn van het bericht (artikel 150). Werd geen kennis gegeven van het bestaan van schulden, dan wordt daarvan melding gemaakt in het attest of de akte van erfopvolging (artikel 151). Komt die vermelding niet voor in het attest of de akte van erfopvolging, dan is elkeen die tegoeden van de overledene vrijgeeft overeenkomstig artikel 1240bis van het Burgerlijk Wetboek, persoonlijk aansprakelijk voor de door de overledene of zijn rechtverkrijgenden verschuldigde belastingen en hun bijbehoren (artikel 152, § 1), tenzij die schulden intussen werden betaald en de betrokken erfgenaam, legataris of begunstigde van een contractuele erfstelling een attest van erfopvolging of een uitgifte van de akte van erfopvolging voorlegt waarin wordt vermeld dat alle op naam van de overledene en alle op zijn of haar naam staande schulden zijn betaald (artikel 152, § 2). De nieuwe regels treden uiterlijk op 1 juli 2012 in werking (artikel 155/1).

Vormvereisten

6. De ontworpen regeling zal ook van toepassing zijn voor belastingsschulden met betrekking tot gewestelijke belastingen waarvoor de dienst nog steeds door de federale overheid wordt verzorgd.

⁴ Uit de verantwoording blijkt dat de Regering een wetgevend initiatief zal nemen om het onmogelijk te maken voor de schuldenaar van de inkomsten om het ten laste nemen van de bijkomende heffing als fiscaal aftrekbare beroepskost te beschouwen.

⁵ Gelet op de korte termijn die voor het geven van dit advies is gelaten, heeft de Raad van State, afdeling Wetgeving, situaties van grensoverschrijdende erfopvolging en in het buitenland opgestelde akten van erfopvolging niet in zijn onderzoek kunnen betrekken.

En vertu de l'article 5, § 3, alinéa 1er, de la loi spéciale du 16 janvier 1989 'relative au financement des Communautés et des Régions', à moins que la région n'en décide autrement, l'État assure, dans le respect des règles de procédure qu'il fixe, le service des impôts régionaux qui y sont mentionnés pour le compte de la région et "en concertation avec celle-ci". Il résulte de cette disposition qu'une concertation avec les régions doit avoir lieu au sujet des règles en projet. En effet, il faut considérer que l'obligation de concertation s'applique non seulement à l'exercice correct du "service des impôts", mais également à la réglementation relative à ce service, dès lors que celle-ci peut avoir une incidence directe sur la perception correcte des impôts et sur le volume des recettes fiscales même⁶.

Article 149

7. Si l'article 149, en projet, dispose que, sous peine d'être personnellement responsable des dettes fiscales, le notaire est tenu de déclarer qu'il a été requis d'établir un acte ou un certificat d'hérédité visé à l'article 1240bis du Code civil, il ne précise cependant pas quand il y a lieu de faire cette déclaration⁷. Pour rendre le système cohérent, il faut encore préciser que cet acte ou ce certificat ne peut être établi qu'après que l'autorité a été informée et après l'expiration des douze jours ouvrables visés à l'article 150, alinéa 1er, en projet. Ce n'est en effet qu'à ce moment-là qu'il peut être fait utilement application de la disposition de l'article 151, en projet, qui prévoit que l'acte ou le certificat mentionne l'absence de notification de l'existence de dettes.

Pour garantir une meilleure sécurité juridique du système, l'article 149, en projet, devra le mentionner expressément.

8. L'article 149, § 4, en projet, dispose que le service chargé de la réception des avis — voir l'article 149, § 1er, 1° — et de l'émission d'un avis de réception est désigné "par le ministre des Finances, son délégué ou l'autorité compétente".

Les articles 37 et 107, alinéa 2, de la Constitution habilent le Roi à organiser l'administration. L'octroi par le législateur d'une délégation directe de pouvoirs à un ministre signifie que le législateur empiète sur une prérogative qui revient en principe au Roi en tant que chef du pouvoir exécutif fédéral.

9. Selon l'article 149, § 5, alinéas 2 et 3, en projet, tout assujetti ou membre d'une unité TVA est tenu de faire

⁶ Voir déjà l'avis 36 078/VR/2 du 9 décembre 2003 sur une proposition de loi "modifiant l'article 257 du Code des impôts sur les revenus 1992 afin de rendre automatiques les réductions au précompte immobilier" (*Doc. parl.*, Chambre, 2003-04, n° 51-0332/002, p. 6).

⁷ Il résulte toutefois de l'article 149, § 2, que la déclaration est non avenue si l'acte ou le certificat n'a pas été établi dans les trois mois, de sorte qu'il s'impose alors d'en faire une nouvelle.

Krachtens artikel 5, § 3, eerste lid, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 'betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten' zorgt de federale Staat, tenzij het betrokken gewest er anders over beslist, met inachtneming van de door hem vastgestelde procedureregels voor de dienst van de erin vermelde gewestelijke belastingen voor rekening van en "in overleg met" het betrokken gewest. Uit die bepaling vloeit voort dat over de ontworpen regeling overleg dient te worden gepleegd met de gewesten. De overlegverplichting moet immers worden geacht niet alleen betrekking te hebben op de correcte uitoefening van de "dienst der belastingen", maar ook op de regelgeving betreffende die dienst, nu die regelgeving een rechtstreekse weerslag kan hebben op de correcte inning van de belastingen en op de omvang van de belastingontvangsten zelf.⁶

Artikel 149

7. Uit het ontworpen artikel 149 blijkt weliswaar dat de notaris, op straffe van persoonlijk aansprakelijk gesteld te worden voor de belastingschulden, verplicht is bericht te geven van het feit dat hij verzocht is om een in artikel 1240bis van het Burgerlijk Wetboek bedoelde akte of attest van erfopvolging op te maken, doch niet wanneer die kennisgeving dient te gebeuren.⁷ Om de regeling sluitend te maken dient nog te worden bepaald dat die akte of dat attest slechts kan worden opgemaakt nadat bericht is gegeven aan de overheid en na het verstrijken van de twaalf werkdagen bedoeld in het ontworpen artikel 150, eerste lid. Pas dan immers kan nuttig toepassing worden gemaakt van het bepaalde in het ontworpen artikel 151, namelijk dat in de akte of het attest wordt vermeld dat geen kennis is gegeven van het bestaan van schulden.

Met het oog op een meer rechtszekere regeling zal dit uitdrukkelijk in het ontworpen artikel 149 moeten worden opgenomen.

8. In het ontworpen artikel 149, § 4, wordt bepaald dat de dienst die moet instaan voor het ontvangen van de berichten — zie artikel 149, § 1, 1° — en voor het uitgeven van een ontvangstmelding, wordt aangewezen "door de minister van Financiën, zijn gedelegeerde of de bevoegde overheid".

Op grond van de artikelen 37 en 107, tweede lid, van de Grondwet komt het de Koning toe om de administratie te organiseren. Het rechtstreeks toewijzen van bevoegdheden aan een minister door de wetgever komt neer op een ingrijpen van de wetgever in een prerogatief dat in beginsel aan de Koning als hoofd van de federale uitvoerende macht toebehoort.

9. Uit het ontworpen artikel 149, § 5, tweede en derde lid, blijkt dat elke belastingplichtige en elk lid van een btw-

⁶ Zie reeds advies 36 078/VR/2 van 9 december 2003 over een voorstel van wet "tot wijziging van artikel 257 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, teneinde de verminderingen van de onroerende voorheffing automatisch te maken" (*Parl. St.* Kamer 2003-04, nr. 51-0332/002, 6).

⁷ Wel volgt uit het ontworpen artikel 149, § 2, dat de melding ongeldig wordt indien de akte of het attest nog niet is opgemaakt binnen drie maanden, zodat in dat geval een nieuwe melding dient te gebeuren.

connaître cette qualité au notaire et “la réponse fournie (...) à ce sujet” doit être mentionnée dans l’avis. Par souci d’exhaustivité de la réglementation et de clarté, il faudra également prévoir que le notaire est tenu de poser cette question à toute personne faisant l’objet de l’avis.

10. L’article 149, § 5, alinéa 3, en projet, prévoit l’application d’une amende. Dès lors qu’il s’agit d’une réglementation autonome, on n’aperçoit pas s’il s’agit d’une sanction pénale ou d’une sanction administrative⁸, et dans cette dernière hypothèse, quelles seront les règles applicables à l’établissement et au recouvrement de cette amende⁹. Le Roi peut éventuellement régler ce dernier aspect en se fondant sur l’habilitation à déterminer les modalités d’application de cet article (voir l’article 149, § 6, en projet). La disposition en projet devra cependant préciser elle-même la nature de la sanction.

11. Dans la mesure où il s’agit de déterminer qui est redevable, l’habilitation permettant au Roi de fixer “les autres conditions (...) d’application du présent article” se heurte au principe de légalité en matière fiscale (voir l’article 170, § 1er, de la Constitution). L’instauration d’un régime de responsabilité solidaire pour des dettes fiscales implique en effet que celui qui est tenu pour solidairement responsable est aussi redevable.

Article 150

12. L’article 150, en projet, fait état du “fonctionnaire désigné en vertu de l’article 149”. Dans un souci de précision, la disposition en projet fera plus spécifiquement référence à l’article 149, § 1er, 2°.

13. Selon la disposition en projet, la période de douze jours ouvrables dont dispose le fonctionnaire compétent pour notifier l’existence de dettes fiscales commence à courir le premier jour ouvrable qui suit la date d’expédition de l’avis par le notaire ou par la personne visée à l’article 155, en projet. Il est donc essentiel que les intéressés aient connaissance du moment de l’expédition. C’est la raison pour laquelle l’article 149, § 4, en projet, dispose que lorsque l’avis est communiqué par voie électronique au service désigné à cette fin, il faut entendre par date d’expédition de l’avis, la date de l’accusé de réception communiqué par ce service. Selon le délégué, il s’agit d’un document généré électroniquement¹⁰.

Toutefois, si l’on suit la procédure prévue à l’article 149, § 1er, 2°, en projet, et si l’avis est envoyé par lettre recommandée à la poste, le jour de l’envoi ne correspond pas à

⁸ Voir, par exemple, les articles 73 et 93ter du Code de la taxe sur la valeur ajoutée.

⁹ Voir, par exemple, l’article 445, alinéa 2, du C.I.R. 92.

¹⁰ Par conséquent, ce document sera normalement envoyé immédiatement, bien qu’aucun délai ne soit prévu à cet effet.

eenheid die hoedanigheid aan de notaris moet meedelen en dat “het antwoord (...) op de betreffende vraag” moet vermeld worden in het bericht. Er zal ter wille van de volledigheid van de regeling en de duidelijkheid ook bepaald moeten worden dat de notaris verplicht is die vraag te stellen aan al wie het voorwerp is van bericht.

10. Het ontworpen artikel 149, § 5, derde lid, legt een boete op. Vermits het om een autonome regeling gaat, is niet duidelijk of het om een strafrechtelijke sanctie dan wel om een administratieve geldboete gaat,⁸ en in dat laatste geval is niet duidelijk volgens welke regels die boete zal worden gevestigd en ingevorderd.⁹ Dat laatste aspect kan eventueel door de Koning worden geregeld op grond van de machtiging om de nadere regels inzake de toepassing van dit artikel vast te stellen (zie het ontworpen artikel 149, § 6). Om welke soort van sanctie het gaat, zal echter in de ontworpen bepaling zelf moeten worden verduidelijkt.

11. Gelet op het legaliteitsbeginsel in fiscale zaken (zie artikel 170, § 1, van de Grondwet) is de machtiging aan de Koning in het ontworpen artikel 149, § 6, om “de overige voorwaarden (...) inzake de toepassing van dit artikel” te bepalen, niet aanvaardbaar voor zover het gaat om het bepalen van wie belastingplichtig is. Het invoeren van een regeling van hoofdelijke aansprakelijkheid voor belastingschulden houdt immers in dat wie hoofdelijk aansprakelijk wordt geacht, mede belastingplichtig is.

Artikel 150

12. Het ontworpen artikel 150 vangt aan met de woorden “Door de ambtenaar die krachtens artikel 149 is aangewezen”. Gelet daarop dient in de ontworpen bepaling duidelijkheids-halve meer specifiek te worden verwezen naar artikel 149, § 1, 2°.

13. De periode van twaalf werkdagen waarover de bevoegde ambtenaar beschikt om kennis te geven van het bestaan van belastingschulden, begint volgens de ontworpen bepaling te lopen de eerste werkdag die volgt op de verzending van het bericht door de notaris of van de persoon bedoeld in het ontworpen artikel 155. Het is dus van cruciaal belang dat de betrokkenen het ogenblik van verzending kennen. Daarom bepaalt het ontworpen artikel 149, § 4, dat wanneer het bericht op elektronische wijze verzonden wordt aan de daartoe aangewezen dienst, onder de datum van verzending van het bericht dient te worden verstaan de datum van de ontvangstmelding die door die dienst wordt gedaan. Volgens de gemachtigde gaat het om een elektronisch gegenereerd document.¹⁰

Indien echter de procedure bepaald in het ontworpen artikel 149, § 1, 2°, wordt gevolgd en het bericht bij ter post aangetekende brief wordt verzonden, verschilt de dag van

⁸ Vergelijk bijvoorbeeld met de artikelen 73 en 93ter van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde.

⁹ Vergelijk bijvoorbeeld met artikel 445, tweede lid WIB 92.

¹⁰ Dat document zal derhalve normaal onmiddellijk worden uitgestuurd, al wordt niet bepaald dat dit binnen een bepaalde termijn dient te gebeuren.

celui de la réception et il n'y a pas d'accusé de réception. Le fonctionnaire devra se fonder sur le cachet de la poste pour connaître le jour de l'expédition de l'avis. Telle que la disposition en projet est rédigée, l'existence de dettes fiscales sera dans ce cas "notifié" par lettre recommandée à la poste, ce qui implique non seulement que cette lettre doit être expédiée dans le délai de douze jours ouvrables mais aussi qu'elle doit arriver à destination dans ce délai. Il est dès lors préférable, par souci de sécurité juridique, de prévoir que dans ce cas, l'expédition doit s'opérer par lettre recommandée à la poste avec accusé de réception.

Article 152

14. Pour des motifs de sécurité juridique, le mot "verzonden" figurant à la fin du texte néerlandais de l'article 152, § 1er, en projet, sera remplacé par le mot "gedaan". Non seulement ce terme correspond au texte français de la même disposition, mais il est également plus précis, dès lors que si celui qui établit l'acte ou le certificat d'hérédité peut en effet attester qu'il a reçu une notification (c'est-à-dire que la notification a été faite), il ne peut pas attester qu'une notification a été envoyée (une notification qui a été envoyée peut ne pas être arrivée).

Article 153

15. L'article 153, en projet, doit faire référence aux articles 149 et 150 et non pas aux articles 149 et 151.

16. Cet article habilite le ministre des Finances à fixer des modèles.

En vertu des principes constitutionnels relatifs à l'exercice des pouvoirs, le pouvoir réglementaire est toutefois dévolu au Roi. Certes, il n'est pas incompatible avec ces principes de conférer à un ministre une délégation de pouvoirs d'ordre accessoire ou secondaire, mais il n'en demeure pas moins qu'il appartient alors au Roi et non au législateur d'octroyer pareille délégation. En effet, l'octroi par le législateur d'une délégation directe de tels pouvoirs à un ministre signifierait que le législateur empiéterait sur une prérogative qui revient au Roi en tant que chef du pouvoir exécutif fédéral (article 37 de la Constitution).

Pareille délégation ne semble admissible qu'en présence de motifs objectifs qui requièrent une intervention urgente du pouvoir exécutif, ce qui n'est nullement le cas en l'occurrence.

Article 155

17. Dans l'article 155 en projet, ce sont les articles 149 à 153 qui doivent être rendus applicables, pas les articles 149 à 154.

verzending van de dag van ontvangst en is er geen sprake van een ontvangstmelding. De ambtenaar zal in dat geval moeten afgaan op de poststempel om het ogenblik van de verzending van het bericht te kennen. Zoals de ontworpen bepaling is geredigeerd, zal in dat geval bij een ter post aangekennende brief "kennis [worden] gegeven" van het bestaan van belastingschulden, hetgeen niet enkel impliceert dat die brief binnen de termijn van twaalf werkdagen moet worden verzonden, maar binnen die termijn ook ter bestemming dient te worden bezorgd. Ter wille van de rechtszekerheid wordt daarom beter bepaald dat in dat geval de verzending dient te gebeuren door middel van een ter post aangekennende brief met ontvangstmelding.

Artikel 152

14. Om redenen van rechtszekerheid zal aan het einde van de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 152, § 1, het woord "verzonden" moeten worden vervangen door het woord "gedaan". Dat is niet alleen in overeenstemming met de Franse tekst van dezelfde bepaling, maar biedt ook meer duidelijkheid vermits degene die de akte of het attest van erfopvolging opmaakt wel kan attesteren of hij een kennisgeving heeft ontvangen (dat wil zeggen of de kennisgeving is gedaan), maar niet of een kennisgeving is verzonden (er kan een kennisgeving zijn verstuurd, die niet is aangekomen).

Artikel 153

15. In het ontworpen artikel 153 dient naar de artikelen 149 en 150 te worden verwezen in plaats van naar de artikelen 149 en 151.

16. In dit artikel wordt de minister van Financiën gemachtigd om modellen te bepalen.

De verordenende bevoegdheid komt evenwel krachtens de grondwettelijke beginselen betreffende de uitoefening der staatsmachten toe aan de Koning. Weliswaar is niet onvereenigbaar met die beginselen, een delegatie aan een minister van bevoegdheden van bijkomstige of detailmatige aard, maar zulks neemt niet weg dat het dan in principe de Koning toekomt om zulk een delegatie te verlenen en niet de wetgever. Een rechtstreekse delegatie van zulke bevoegdheden aan een minister door de wetgever komt immers in principe neer op een ingrijpen van de wetgever in een perogatief dat aan de Koning als hoofd van de federale uitvoerende macht (artikel 37 van de Grondwet) toebehoort.

Een dergelijke delegatie lijkt enkel aanvaardbaar ingeval objectieve redenen voorhanden zijn die een dringend optreden van de uitvoerende macht vereisen, wat hier geenszins het geval is.

Artikel 155

17. In het ontworpen artikel 155 dienen de artikelen 149 tot 153 van toepassing te worden verklaard, niet de artikelen 149 tot 154.

Il faudrait en outre préciser que ces articles sont “applicables par analogie”.

La chambre était composée de

Messieurs

M. Van Damme, président de chambre,

J. Baert,
B. Seutin, conseillers d'État,

Madame

M. Tison,
L. Denys, assesseurs de la
section de législation,

G. Verberckmoes, greffier.

Le rapport a été présenté par Monsieur F. Vanneste et Madame A. Somers, auditeurs.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de Monsieur J. Baert.

Le greffier,

Le président,

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME

N° 7 DE MME SMINATE ET CONSORTS

Art. 101

Remplacer l'alinéa 1er par ce qui suit:

“Si, dans une enquête, les inspecteurs sociaux présumement, sur la base d'autres éléments, qu'un bénéficiaire utilise une adresse fictive afin de prétendre à des prestations sociales auxquelles il ne peut pas prétendre ou auxquelles il ne peut prétendre que partiellement, le fonctionnaire dirigeant du service d'inspection concerné ou le fonctionnaire du niveau A qu'il désigne à cette fin peut demander les données de consommation d'eau, d'électricité et de gaz aux sociétés de distribution et au gestionnaire de réseau de distribution.”

N° 8 DE MME SMINATE ET CONSORTS

Art. 105

Remplacer les mots “les inspecteurs sociaux” **par les mots** “le fonctionnaire dirigeant du service d'inspection concerné ou la personne qu'il désigne à cette fin”.

Bovendien zou moeten worden verduidelijkt dat die artikelen “van overeenkomstige toepassing” zijn.

De kamer was samengesteld uit

de Heren

M. Van Damme, kamervoorzitter,

J. Baert,
B. Seutin, staatsraden,

Mevrouw

M. Tison,
L. Denys, assessoren van de
afdeling Wetgeving,

G. Verberckmoes, griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de Heer F. Vanneste en Mevrouw A. Somers, auditeurs.

De griffier,

De voorzitter,

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME

Nr. 7 VAN MEVROUW SMINATE c.s.

Art. 101

Het eerste lid vervangen als volgt:

“Indien de sociaal inspecteur op basis van andere elementen in een onderzoek vermoedt dat een gerechtigde gebruik maakt van een fictief adres om aanspraak te maken op sociale prestaties waarop hij geen of slechts gedeeltelijk aanspraak kan maken, kan de leidend ambtenaar van de betrokken inspectiedienst of de door hem gemachtigde ambtenaar van niveau A, de verbruiksgegevens van water, stroom, en gas opvragen bij de nutsbedrijven of de distributienetbeheerder.”

Nr. 8 VAN MEVROUW SMINATE c.s.

Art. 105

De woorden “sociaal inspecteurs” **doen vervallen.**

JUSTIFICATION

Le titre 7, section 9, articles 100 à 105, règle le contrôle concernant les abus commis au moyen d'adresses fictives par les bénéficiaires des prestations sociales.

Ces articles confèrent des compétences individuelles supplémentaires aux inspecteurs sociaux qui présument qu'un bénéficiaire utilise une adresse fictive afin de prétendre à des prestations sociales auxquelles il n'a pas droit.

Nous estimons qu'il y a lieu de lutter contre toutes les formes de fraude sociale, y compris contre les fraudes commises au moyen de domiciles fictifs. Nous estimons que la formulation des dispositions légales proposées en l'espèce manque de précision, de sorte que la protection de la vie privée est insuffisamment garantie.

Afin de mieux protéger l'allocataire social contre l'arbitraire de préjugés concernant une présomption de fraude de la part de l'inspecteur social, nous souhaitons que la décision de demander des données aux sociétés de distribution et au gestionnaire de réseau de distribution soit prise par un fonctionnaire dirigeant ou par une personne qu'il désigne au sein du service d'inspection concerné.

Le présent amendement modifie les articles 101 à 105 en ce sens.

N° 9 DE MME **SMINATE ET CONSORTS**

Art. 100

Supprimer cet article.N° 10 DE MME **SMINATE ET CONSORTS**

Art. 101

Supprimer cet article.N° 11 DE MME **SMINATE ET CONSORTS**

Art. 102

Supprimer cet article.N° 12 DE MME **SMINATE ET CONSORTS**

Art. 103

Supprimer cet article.

VERANTWOORDING

Titel 7, afdeling 9, artikels 100 tot 105 bevat een regeling voor de controle op het misbruik met fictieve adressen door de gerechtigde op sociale dienstverlening.

Deze artikelen kennen extra bevoegdheid toe aan de individuele sociale inspecteur die een vermoeden heeft dat een gerechtigde gebruik maakt van een fictief adres om aanspraak te maken op sociale prestaties waarop hij geen recht heeft.

Wij mensen dat alle vormen van sociale fraude moeten worden bestreden, ook die met verzonnen domicilies. Wij menen dat de hier voorgestelde wettelijke bepalingen niet voldoende precies zijn geformuleerd waardoor er geen voldoende waarborgen zijn op een afdoende bescherming van de privacy.

Om de sociaal gerechtigde beter te beschermen tegen de willekeur van een vooringenomen beoordeling over een vermoeden van fraude door een sociaal inspecteur wensen wij dat de beslissing om gegevens op te vragen bij een nutsbedrijf of een distributienetbeheerder wordt genomen door een leidend ambtenaar of een door hem gemachtigde persoon binnen de betrokken inspectiedienst.

Dit amendement past de artikelen 101 tot 105 aan in die zin.

Nr. 9 VAN MEVROUW **SMINATE c.s.**

Art. 100

Dit artikel doen vervallen. Nr. 10 VAN MEVROUW **SMINATE c.s.**

Art. 101

Dit artikel doen vervallen. Nr. 11 VAN MEVROUW **SMINATE c.s.**

Art. 102

Dit artikel doen vervallen. Nr. 12 VAN MEVROUW **SMINATE c.s.**

Art. 103

Dit artikel doen vervallen.

N° 13 DE MME **SMINATE ET CONSORTS**

Art. 104

Supprimer cet article.N° 14 DE MME **SMINATE ET CONSORTS**

Art. 105

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION

Le titre 7, section 9, articles 100 à 105, contient un dispositif de contrôle de l'utilisation abusive d'adresses fictives par des bénéficiaires de prestations sociales.

Ces articles attribuent une compétence supplémentaire à l'inspecteur social individuel qui présume qu'un allocataire fait usage d'une adresse fictive pour prétendre à des prestations sociales auxquelles il n'a pas droit.

Nous estimons qu'il faut lutter contre toutes les formes de fraude sociale, également celle basées sur des domiciles fictifs. Nous pensons toutefois que les dispositions légales proposées ici ne sont pas formulées de façon suffisamment précise et qu'elles ne garantissent dès lors pas suffisamment une protection efficace de la vie privée.

Pour mieux protéger les allocataires sociaux de l'arbitraire d'un préjugé d'un inspecteur social à propos d'une présomption de fraude, nous souhaitons que la décision de demander des données à une société de distribution ou à un gestionnaire de réseau de distribution soit prise par un fonctionnaire dirigeant ou par une personne mandatée par lui au sein du service d'inspection concerné.

Le présent amendement tend à supprimer la section 9 du titre 7 de ce projet de loi-programme.

Nr. 13 VAN MEVROUW **SMINATE c.s.**

Art. 104

Dit artikel doen vervallen. Nr. 14 VAN MEVROUW **SMINATE c.s.**

Art. 105

Dit artikel doen vervallen.

VERANTWOORDING

Titel 7, afdeling 9, artikels 100 tot 105 bevat een regeling voor de controle op het misbruik van fictieve adressen door gerechtigde op sociale dienstverlening.

Deze artikelen kennen extra bevoegdheid toe aan de individuele sociale inspecteur die een vermoeden heeft dat een gerechtigde gebruik maakt van een fictief adres om aanspraak te maken op sociale prestaties waarop hij geen recht heeft.

Wij mensen dat alle vormen van sociale fraude moeten worden bestreden, ook die met verzonnen domicilies. Wij menen echter dat de hier voorgestelde wettelijke bepalingen niet voldoende precies zijn geformuleerd waardoor er geen voldoende waarborgen zijn op een afdoende bescherming van de privacy.

Om de sociaal gerechtigde beter te beschermen tegen de willekeur van een vooringenomen beoordeling over een vermoeden van fraude door een sociaal inspecteur wensen wij dat de beslissing om gegevens op te vragen bij een nutsbedrijf of een distributienetbeheerder wordt genomen door een leidend ambtenaar of een door hem gemachtigde persoon binnen de betrokken inspectiedienst.

Dit amendement strekt tot verval van afdeling 9 van titel 7 van dit ontwerp van programmawet.

Nadia SMINATE (N-VA)
Miranda VAN EETVELDE (N-VA)
Karolien GROSEMANS (N-VA)

N° 15 DE MME GERKENS

Art. 167

Remplacer l'article 344, § 1er, proposé par ce qui suit:

“§ 1er. N'est pas opposable à l'administration un acte juridique ou un ensemble d'actes juridiques réalisant une même opération, lorsqu'il y a abus du droit de choisir la voie la moins imposée.

L'existence d'un tel abus peut être présumée par l'administration lorsque celle-ci démontre que, par l'accomplissement de cet/ces acte(s) juridique(s), le contribuable cherche à éviter ou à diminuer sa charge d'impôts sur les revenus,

— soit en se plaçant en dehors du champ d'application de dispositions légales ou réglementaires relatives aux impôts sur les revenus et ce, en contrariété avec les objectifs de ces dispositions;

— soit en se plaçant dans le champ d'application de dispositions légales ou réglementaires relatives aux impôts sur les revenus et ce, en contrariété avec les objectifs de ces dispositions.

Une telle présomption peut être renversée par le contribuable lorsque celui-ci prouve que son choix de cet/ces acte(s) juridique(s) se justifie également substantiellement par un ou plusieurs autres motifs que la volonté d'éviter ou de diminuer sa charge d'impôts sur les revenus.

À défaut d'une telle preuve rapportée par le contribuable, l'administration peut alors substituer à cet/ces acte(s) juridique(s) qu'il lui est permis d'écarter un complexe de faits rendant possible l'imposition du contribuable en conformité avec les objectifs des dispositions légales ou réglementaires en cause dont le champ d'application aurait été respectivement contourné ou détourné.”

JUSTIFICATION

Compte tenu des remarques fondamentales du Conseil d'État, le texte proposé par le gouvernement ne peut être adopté en l'état.

Les auteurs du présent amendement estiment qu'il convient effectivement d'amender la proposition sur quelques points afin de garantir son applicabilité et de respecter la Constitution.

Nr. 15 VAN MEVROUW GERKENS

Art. 167

Het ontworpen artikel 344, § 1, vervangen door de volgende bepaling:

“§ 1. Aan de administratie kunnen niet worden toegeworpen, de rechtshandeling noch het geheel van rechtshandelingen dat een zelfde verrichting tot stand brengt, in geval van misbruik van het recht van de keuze van de minst belaste weg.

De administratie mag vermoeden dat zulk een misbruik bestaat als ze aantoonde dat de belastingplichtige door die rechtshandeling(en) te verrichten beoogde de belastingen op zijn inkomen te ontduiken of te verlagen,

— hetzij door zich buiten het toepassingsgebied van wettelijke of reglementaire bepalingen inzake inkomstenbelastingen te plaatsen, in strijd met de doelstellingen van die bepalingen;

— hetzij door zich binnen het toepassingsgebied van wettelijke of reglementaire bepalingen inzake inkomstenbelastingen te plaatsen, in strijd met de doelstellingen van die bepalingen.

De belastingplichtige mag een dergelijk vermoeden omkeren als hij aantoonde dat zijn keuze voor die rechtshandelingen ook wezenlijk wordt gerechtvaardigd door een of meer andere beweegredenen dan het streven de belastingen op zijn inkomen te ontduiken of te verlagen.

Bij ontstentenis van een dergelijk bewijs vanwege de belastingbetaler mag de administratie de rechtshandelingen die ze mag afwijzen, vervangen door een geheel van feiten die het mogelijk maken de belastingplichtige te belasten overeenkomstig de doelstellingen van de betrokken wettelijke of reglementaire bepalingen waarvan het toepassingsgebied respectievelijk omzeild dan wel afgewend zou zijn geweest.”

VERANTWOORDING

Rekening houdend met de fundamentele opmerkingen van de Raad van State kan de door de regering ontworpen tekst kan niet in zijn huidige redactie worden aangenomen.

De indieners van dit amendement vinden dat het ontwerp op verschillende punten moet worden bijgeschaafd om de toepasbaarheid ervan te waarborgen en om de Grondwet in acht te nemen.

La notion “d’abus fiscal” traduit imparfaitement l’idée que le “droit de choisir la voie la moins imposée” préexiste et subsiste à cette mesure, mais que c’est seulement son exercice abusif qui serait neutralisé.

L’expression “violation des objectifs d’une disposition du présent Code ou des arrêtés pris en exécution de celui-ci” est inadéquate, car les objectifs ne sauraient être violés mais contrariés et surtout par ce que certaines dispositions relatives aux impôts sur les revenus ne se trouvent pas dans le CIR (régime des options sur actions pour ne citer qu’un exemple).

La formulation “2. une opération par laquelle il prétend à un avantage fiscal prévu par une disposition du présent Code ou des arrêtés pris en exécution de celui-ci, dont l’octroi serait contraire aux objectifs de cette disposition et dont le but essentiel est l’obtention de cet avantage” induit une asymétrie critiquable dans la définition des deux types d’abus: l’élément subjectif/intentionnel requis pour l’identification du second (“détournement” du champ d’une disposition fiscale favorable) ne le serait pas de la même manière pour l’identification du premier (“contournement” du champ d’une disposition fiscale défavorable). En outre, exiger déjà de la part du fisc la preuve d’une intention fiscale “essentielle”, cela suppose qu’il fasse aussi la preuve négative que les motifs non fiscaux qu’avancera le contribuable n’étaient pas “prépondérants”. Au contraire, c’est la preuve (positive) par le fisc que le contribuable recherchait une économie fiscale, conjuguée au défaut de preuve (positive) par le contribuable qu’il poursuivait aussi d’autres motifs, qui aboutit à la constatation négative de l’absence d’intention “autre que fiscale” au soutien du choix de forme juridique.

Muriel GERKENS (Ecolo-Groen)

N° 16 DE M. VANDEPUT

Art. 115/1 (*nouveau*)

Insérer un article 115/1 rédigé comme suit:

“Art. 115/1. Dans le tableau annexé à la loi organique du 27 décembre 1990 créant des fonds budgétaires, la rubrique 18-2 “Fonds relatif au paiement des avances en matière de créances alimentaires” est abrogée.”

JUSTIFICATION

En abrogeant l’article 45 de la loi-programme du 11 juillet 2005, l’article 74 de la loi du 28 décembre 2011 portant des dispositions diverses a supprimé les dispositions légales

Het begrip “fiscaal misbruik” geeft op een gebrekkige wijze de idee weer dat het “het recht van de keuze van de minst belaste weg” vooraf bestaat en blijft bestaan na die maatregel, maar dat alleen het onrechtmatig gebruik ervan zou worden geneutraliseerd.

De formulering “in strijd met de doelstellingen van een bepaling van dit Wetboek of de ter uitvoering daarvan genomen besluiten” is inadequaat omdat de doelstellingen niet kunnen worden geschonden, maar wel kunnen worden tegengewerkt en vooral omdat sommige bepalingen inzake inkomensbelastingen niet in het WIB zijn opgenomen (bijvoorbeeld het stelsel van de aandelenopties).

De formulering “een verrichting waarbij aanspraak wordt gemaakt op een belastingvoordeel voorzien door een bepaling van dit Wetboek of de ter uitvoering daarvan genomen besluiten en de toekenning van dit voordeel in strijd zou zijn met de doelstellingen van die bepaling en die in wezen het verkrijgen van dit voordeel tot doel heeft” leidt tot een aanvechtbare asymmetrie in de definitie van de twee soorten van “misbruik”: het subjectieve/opzettelijke element dat voor de identificatie van het tweede type misbruik (“afwending” van het toepassingsgebied van een gunstige fiscale bepaling) vereist is, zou dat niet op dezelfde manier zijn als voor de identificatie van het eerste (“omzeiling” van het toepassingsgebied van een ongunstige fiscale bepaling). Van de fiscus eisen dat hij een “essentieel” fiscaal voornemen aantoon, veronderstelt bovendien dat hij ook het negatieve bewijs levert dat de niet-fiscale beweegredenen die de belastingplichtige zal aanvoeren niet “overheersend” waren. Het is daarentegen het door de fiscus geleverde (positieve) bewijs dat de belastingplichtige een belastingbesparing nastreefde, gekoppeld aan het niet-voorhanden zijn van het door de belastingplichtige geleverde (positieve) bewijs dat hij ook andere beweegredenen had, dat leidt tot de negatieve vaststelling van het ontbreken van een “ander dan een fiscaal” voornemen ter ondersteuning van de keuze van de rechtsvorm.

Nr. 16 VAN DE HEER VANDEPUT

Art. 115/1 (*nieuw*)

Een artikel 115/1 invoegen, luidende:

“Art. 115/1. In de tabel gevoegd bij de organieke wet van 27 december 1990 tot oprichting van begrotingsfondsen wordt de rubriek 18-2 “Fonds betreffende de betaling van voorschotten inzake alimentatievordering en” opgeheven.”

VERANTWOORDING

Artikel 74 van de wet houdende diverse bepalingen van 28 december 2011 heeft de wettelijke bepalingen geschrapt omtrent het fonds betreffende betaling van voorschotten

relatives au Fonds budgétaire relatif au paiement des avances en matière de créances alimentaires.

Cet article 45 comprenait les deux dispositions habituelles:

§ 1er: création du fonds;

§ 2: inscription du fonds au tableau annexé à la loi organique.

Il n'y a aucune cohérence entre la méthode utilisée pour supprimer ce fonds budgétaire et la procédure suivie aujourd'hui pour supprimer des fonds budgétaires. Contrairement aux dispositions de l'article 108 actuel, l'article 74 de la loi du 28 décembre 2011 portant des dispositions diverses supprime seulement les dispositions de la loi organique.

Or il ne suffit pas de supprimer l'inscription dans le tableau. Le fonds doit également être supprimé du tableau.

Le présent amendement vise à abroger le fonds budgétaire inscrit au tableau annexé à la loi organique du 27 décembre 1990.

inzake alimentatievorderingen, met name dat artikel 45 van de wet houdende diverse bepalingen van 11 juli 2005.

Dit artikel 45 omvatte de twee traditionele bepalingen:

Paragraaf 1: de oprichting van het fonds;

Paragraaf 2: de inschrijving in de tabel gevoegd bij de organieke wet.

De manier van schrappen van dit begrotingsfonds vertoont weinig samenhang met de schrapping van de huidige begrotingsfondsen. In tegenstelling tot de bepalingen in het huidige artikel 108 schrapte artikel 74 van de wet houdende diverse bepalingen van 28 december 2011 enkel de bepalingen in de oprichtingswet.

Het schrappen van de loutere inschrijving in de tabel volstaat niet. Het fonds moet ook worden "uitgeschreven" uit de tabel.

Dit amendement strekt tot schrapping van het begrotingsfonds in de tabel gevoegd bij de organieke van 27 december 1990.

Steven VANDEPUT (N-VA)